

Studentinstruktion

Inför exjobbet

Examensarbete i medicin VT23

Läkarprogrammet KI

www.ki.se/lakare/exjobb

Copyright: Riitta Möller

**Karolinska
Institutet**

Förord

Detta dokument innehåller allmän information och praktiska råd inför kursen Examensarbete i medicin på läkarprogrammet vid Karolinska Institutet. Examensarbete är *en kurs* och utförs alltid formellt vid KI även om du som student möjligtvis gör en del av arbetet utanför KI.

Solna, 21 januari 2022

Anna Hedman
Tf kursansvarig, examinator

PRELIMINÄRA viktiga datum VT23

Med reservation för ändringar, följ kurswebben i Canvas för ev uppdaterade datum:
<https://utbildning.ki.se/logga-in-i-canvaslog-in-to-canvas>

Kursen äger rum den 2023-01-16 - 2023-06-04

19 oktober	Deadline för inlämning av projektförslag, "Project proposal form" via denna blankett: http://exjobb.meb.ki.se/Home/DataEntry_ppf
16 jan	Kursintroduktion
13 feb kl 12.00	Projektredogörelse (study progress report) inlämnad
20-21 feb	Projektseminarier
8 maj kl 12.00	Uppsats (seminarieversion) inlämnad
17, 18 el 19 maj	Examinationsseminarier: presentation + opponering
29 maj kl 12.00	Slutversion av uppsats inlämnad
4 juni	Terminens sista dag

Inledning

Välkommen till kursen Examensarbete på läkarprogrammet! Kursen är på 20 veckor, omfattar 30 högskolepoäng och är den första kursen på avancerad nivå på läkarprogrammet på KI. Kursen omfattar utöver projektarbetet (dvs olika typer av datainsamling) även ett tiotal föreläsningar/workshops, tre obligatoriska seminarier och arbetet med att skriva och färdigställa den slutgiltiga uppsatsen.

Kursmålen relaterar till de övergripande lärandemålen för hela läkarprogrammet. Den vetenskapliga grunden för huvudområdet medicin innefattar människans struktur och funktion vid hälsa och ohälsa, förebyggande av sjukdomar samt diagnostik och behandling av sjukdomar och skador.

Syftet med kursen

Det övergripande syftet är att ge dig som student fördjupade kunskaper genom att du självständigt och individuellt under handledning planerar och genomför ett forskningsinriktat uppsatsarbete om 30 högskolepoäng inom huvudområdet medicin. Inte minst viktigt är att du som student ska få teoretisk och praktisk förståelse för forskningsprocessen och utvärdering av forskning, samt att utveckla ett vetenskapligt förhållningssätt. Syftet är alltså inte att utbildas till forskare.

Behörighet

För tillträde till T8 krävs alla högskolepoäng från termin 1-6. Behörighetskraven måste vara uppfyllda innan registrering på kursen får ske.

Vilka typer av projekt är lämpliga?

Projektet måste följa en vetenskaplig process och relatera till läkarprogrammets övergripande mål. Projektet kan innefatta kvantitativ eller kvalitativ forskning, eller bestå av en systematisk översikt, dock alltid med utgångspunkt i en vetenskaplig frågeställning inom huvudområdet medicin. Exempel på ett lämpligt projekt kan t ex vara utvärdering eller analys av viss klinisk metod eller behandling, ur medicinskt eller molekylärt perspektiv. Exempel på prekliniska projekt kan vara t ex att studera betydelsen av ett visst protein i en sjukdom eller cellulär process. Ett pedagogiskt utvecklingsprojekt, där du utvärderar en medicinrelaterad kurs inom ramen för en pedagogisk teori, är också tänkbart. Oavsett område måste alla projekt ha en tydlig vetenskaplig frågeställning/hypotes och beskrivning av metoder och förväntade resultat.

Olämpliga projekt är således i första hand sådana som saknar en vetenskaplig frågeställning och/eller innehåller för mycket beskrivande moment. Olämpliga är också projekt som är alltför omfattande, t ex randomiserade kontrollerade studier. Alltför begränsade är projekt som inte kan anses omfatta en termins heltidsarbete, och/eller innehåller för lite utredande/insamlande av egna data. Därmed är litteraturoversikter (reviews) inte tillåtna.

Det är viktigt att projektet/uppgiften specificeras så noga som möjligt på ett tidigt stadium. Det är denna specifikation som ligger till grund för *bedömningen om projektet lämpar sig för ett examensarbete*, vilket i första hand görs under terminen innan kursen i samband med inlämning av projektförslag (se projektförslag, PPF). Gällande samarbete med en annan student var god se Samarbete och självständighet.

Var kan projektet genomföras?

Projektet kan genomföras vid ett universitet, statlig myndighet eller företag i Sverige eller utomlands (förutsatt att exjobb utomlands är tillåtet). Varje projekt måste dock ha en KI-

anknuten huvudhandledare (se nedan).

Kraven på din handledare

En doktorsexamen är det enda formella kravet för att vara handledare. Handledaren förväntas ha de kunskaper och kvalifikationer som krävs för att handleda de berörda projekten inom läkarprogrammet. Handledaren ska tillse att en lämplig miljö och tillräckliga resurser finns för att studenten ska kunna genomföra projektet. Handledaren kan delegera delar av den praktiska handledningen till andra medlemmar i forskargruppen, som inte har den formella kompetensen. Därmed kan du ha en bihandledare som inte är disputerad. För att undvika släktskapsjäv tillåts inte att handledare och student är anhöriga. Vi rekommenderar att huvudhandledaren handleder max tre studenter.

Om projektet är förlagt utanför Karolinska Institutet ses den lokala handledaren som bihandledare, och du måste därtill ha en KI-anknuten huvudhandledare. En bihandledare behöver inte ha akademisk anknytning till något universitet. Det är dock endast handledare med tillhörighet till Karolinska Institutet eller Stockholms läns landsting som är berättigade till ekonomisk ersättning, så kallad bench fee.

Etikansökan

Studier som omfattar djurförsök, forskning på levande personer, på avlidna och på biologiskt material från människor, och forskning som innebär hantering av känsliga personuppgifter måste enligt lag etikprövas.

<https://ki.se/medarbetare/etikprovning-av-examensarbeten>

Din handledare ansvarar för att ett tillstånd söks, liksom för begäran om samtycke och anmälan av personregister. Från kursens sida gäller att koordinator rekommenderar stopp för studentprojekt som vid kursstart saknar etiskt tillstånd.

Riktlinjer för examensarbeten och direktåtkomst till patientjournaler

I maj 2018 fattade Datainspektionen ett beslut på nationell nivå som innebär att studenter som gör examensarbeten inte får ges direktåtkomst till patientjournaler. I maj 2018 trädde också EU's nya lag om dataskyddsförordning och personuppgifthantering, GDPR, i kraft. KI's och SLL's jurister har tagit fram information om examensarbeten och direktåtkomst som ska gälla på KI från och med höstterminen 2018. Sammanfattningsvis så gäller att direktåtkomst inte är tillåtet såvida projektet inte är kvalitetsarbete som utförs i enlighet med SLL/klinikens interna riktlinjer samt är godkänt som kvalitetsarbete av klinikens verksamhetschef.

För mer information om GDPR se <https://ki.se/medarbetare/gdpr-pa-karolinska-institutet>

För exjobbskursen i medicin på KI gäller från och med höstterminen 2018 att för kliniska projekt är det tillåtet att arbeta med;

- projekt med redan insamlad data och som har etiktillstånd.
- data som handledare eller annan person inom forskargruppen har möjlighet att ta fram från journaler, dvs studenter loggar själva inte in i patientjournalssystem.
- kvalitetsarbete med tillstånd från verksamhetschef på kliniken.
- publika databaser.

Projektförslag (Project proposal form, PPF)

När du hittat ett projekt och en handledare ska du lämna in ett projektförslag, "Project proposal form" till oss med uppgifter om det föreslagna projektet och din handledare. Länken till den digitala blanketten hittar du här: http://exjobb.meb.ki.se/Home/DataEntry_ppf.

Observera att det är handledaren som ska skriva själva projektbeskrivningarna, men att det är du som ska se till att hela blanketten blir ifylld och ivägskickad. Fyll alltså i blanketten antingen i direkt samråd med handledaren eller med hjälp av "copy-paste" av handledarens projektbeskrivning, och klicka på "Send" när du är klar. En pdf-kopia av blanketten mailas automatiskt till dig och till oss på kursadministrationen för examensarbetet. Pdf-kopian som du får i din e-post ska signeras digitalt av dig, din handledare, ev bihandledare utomlands, prefekt samt klinikchef om projektet utförs på en klinik innan du laddar upp den i canvas enl anvisningar där.

Efter angiven deadline kommer ditt projektförslag granskas av kursens koordinatorskollegium som också ger feedback till dig och din handledare. Vid behov revideras projektförslaget före terminsstart. I enstaka fall har studenten behövt välja ett nytt projekt.

Vill du som student boka möte med din kommande handledare före kursstart på T8 så ska detta ske på tider som inte har obligatorisk undervisning inom kirurgikursen på T7.

Koordinatorer

Varje projekt kommer sedan under terminen att följas av en koordinator. En koordinator ansvarar för ca 5-12 projekt per termin, och denna grupp följs åt under terminen. Gruppens sammansättning baseras helt på att de olika projekten ska så långt möjligt falla inom koordinators ämnesexpertis. Koordinators ansvarar för att projektet genomförs enligt KIs regler och förordningar, och för de två obligatoriska seminarierna (projektredogörelse och examinationsseminarium). Koordinators är också examinerande lärare vid examinationsseminariet, men är aldrig slutlig examinator av uppsatser från sin egen grupp. Koordinators uppdrag avslutas vid inlämning av slutversion då examinator tar över.

Examensarbete utanför KI, i Sverige eller utomlands

Projekt kan normalt sett genomföras utanför KI, i Sverige eller utomlands förutsatt att coronapandemin inte förvärras framöver. Dock kräver detta såväl initiativ som självständighet av studenten. Man behöver vara ute i god tid, påbörja planering och kontakta tilltänkta handledare ungefär upp till ett år före kursens start. För alla projekt krävs det en huvudhandledare på KI, varför den lokala handledaren benämns bihandledare. Länder som UD avråder att åka till är inte aktuella för examensarbeten.

Hitta projekt

Kontakta KI handledare och fråga om de har samarbete med forskargrupper utomlands och om det finns möjlighet att utföra projektet både på KI och med samarbetande partners utomlands. Flertalet forskargrupper vid KI har samarbeten utomlands. Lämpliga projekt och handledare hittar man enklast via KIs hemsida under Forskning/Centrumbildningar respektive Forskning/Forskningsnätverk. På liknande sätt kan du hitta forskare och forskargrupper (dvs. potentiella handledare) vid andra universitet i Sverige. Fråga gärna också lärare/föreläsare du haft och tyckt varit intressanta – ofta kan de åtminstone ge dig förslag på personer att kontakta.

Etikansökan vid studier utanför KI, i Sverige eller utomlands

Alla examensarbeten som utförs utanför KI, i Sverige eller utomlands, och som enligt KI's regler kräver etiskt tillstånd, måste ha ett sådant, antingen svenskt eller lokalt. I allmänhet är det lätt att hitta den ansvariga organisationen på internet. Etikkommittéen på engelska heter Institutional Review Board (IRB), Independent Ethics Committee (IEC) eller Ethical Review Board (ERB).

Obligatoriska moment/examination för studenter som gör arbetet utanför KI

Innan projektet får påbörjas utomlands ska projektförslaget vara granskat och godkänt av koordinatören. Deltagande i obligatoriska moment (muntlig och skriftlig redovisning av Projektredogörelse med feedback till en annan student) sker för utlandsstudenter via inlämning av dokument i Canvas och muntlig redovisning över Zoom eller telefon. Vid stora tidsskillnader kan den muntliga redovisningen för koordinatören ske individuellt vid annat tillfälle. Examinationsseminariet är dock alltid på KI, och man håller då en projektpresentation och genomför en opposition på en annans presentation. Koordinatören gör ett schema för examinationsseminarier mailas till studenterna eller laddas upp i Canvas. Information angående hur och när den obligatoriska workshopen i forskningsetik och PU-dagen genomförs skickas från kursledning resp PU:s administration.

Finansiering

Vanligtvis är ett examensarbete utomlands inte formaliserade utbytesstudier utan jämförbart med ett examensarbete som man gör i Sverige fast utanför KI. Dock är kursen alltid en kurs på KI och i Sverige, vilket innebär att man får studielån för studier i Sverige även om man skulle göra själva arbetet utomlands. Det finns även möjligheter att söka extra lån för resor. KI har allmän information om studier utomlands på sidan <http://ki.se/ki/jsp/polopoly.jsp?d=177&l=sv> och information om utbytesstudier på läkarprogrammet finns på programwebben. Information om olika stipendier som man kan söka finns på <http://ki.se/ki/jsp/polopoly.jsp?d=152&l=sv>

Försäkringsskydd

Det är viktigt att alla studenter som gör sitt examensarbete utomlands, helt eller delvis, ser över sitt försäkringsskydd då KI:s vanliga studentförsäkring inte gäller utanför Sveriges gränser. Varje student behöver höra efter om utökat försäkringsskydd hos sitt eget försäkringsbolag. Information om försäkring vid resor och studier utomlands finns också på CSN:s hemsida och på alla större försäkringsbolags hemsidor.

Det är möjligt att täckas av Kammarkollegiets samlingsförsäkring "Student UT" om man som student är registrerad i Ladok och det finns en skriftlig överenskommelse om mottagande mellan KI och ett utländskt lärosäte, företag eller annan inrättning som tar emot studenter, doktorander eller praktikanter. Denna överenskommelse kan antingen vara ett generellt utbytesavtal eller en överenskommelse som gäller mottagande av en eller flera studenter. En överenskommelse per e-post är godtagbar som underlag. För mer information vänd dig till utbildningshandläggaren på kursen.

Visum

Förutom försäkringar, behövs det för vissa länder även visum. Information om visum är landsspecifikt och fås genom landets ambassad eller konsulat.

Vaccinering

På bl a Folkhälsomyndighetens hemsida finns ett antal länkar som ger information om vaccinationsbehov vid resor till olika länder. Varje student ansvarar själv att hon/han har tillräckligt vaccinationsskydd och dokumentation över de vaccinationer man fått.

Kontaktuppgifter för kursen

Handläggare

Jeanette Danielsson, jeanette.danielsson@ki.se

Institutionen för medicinsk epidemiologi och biostatistik (MEB), 08-524 822 94

Kursansvarig

Anna Hedman, anna.hedman@ki.se

Institutionen för medicinsk epidemiologi och biostatistik (MEB)